

הצעיר

שכיסה רימון

שלמה ורדי

על כי

שעה שחברו לעבודה הפ-
עיל בשגגה רימון יד חי,
חסם בגופו את רסיסי ה-
רימון. הציל חיי אנשים
רבים, בחרפו את נפשו מ-
על לצו התפקיד ומעבר
לתביעת החובה בהתאם
לסעיף 1 לתקנון המופת.

המיוחדת להתנבך לכל תפקיד ופעולה.
"יש כלל בצבא: לעולם אל תתנבך, חכה
עד שיקראו לך!" היו אומרים לו.

שלמה רק צחק: "לכל כדור יש כתובת",
היה עונה.

בסידורות האימונים בשדה, במסעות מפר-
כים ובחנאי החיים הקשים שהם לחם חוקם
של החיילים הרגילים, ואשר בהם מתגלית
אישיותו האמתית של האדם, בלש שלמה
כחבר מסור, המוכן לעזור לכל אחד מ-
הבריו.

הוא אהב את חיי הצבא. לאחר שנפצע
טען כי הוא פשוט מתגעגע לחבריו ביחידה,
לא היסס לחזור אליהם לאחר שהבריא. אך
לא לזמן רב. גופו שוב לא היה מסוגל
לעמוד בתנאי החיים הקשים; הוא לקה
באלרגיה ושוחרר מהצבא.

בן דגוע מיוחד

מעל לבית משפחת רוזנברג (ורדי)
בשכונת ביילינסון שליד כפר סירקין,
בית אדום-גג מוקף בגפנים מטפסות, מת-
נוסס תורן המגיע לגובה של עשרה מטר.
התקין אותו שלמה, כדי להגן את דגל
המדינה בהג העצמאות ואת הדגל האדום
בראשון למאי.

הוא היה בחור מיוזר במקצת, בן לדגוע
המיוחד של בני המושבות הוותיקות. חסון
בגופו מוכן לכל עבודה קשה מתוך הנאה

קומנדור חום קופץ על פני הדרך
הרצופה אבנים חדות. משני צידי ישובו
חיילים המושים ומוסחים היטב, כשהם צו-
פים לכל עבר, בולשים אחרי תנועה חשודה
בשטח. אולם הגבצות שבצד הדרך היו מכור-
סות עצי זית עבותים ושיחים נמוכים: קשה
קשה היה להבחין בתנועה כלשהי עליהן.
לפתע, הבחין אחד החיילים בחייל אויב
על אחת הגבצות. הקומנדור נעצר והחיילים
קפצו לתעלה שבצד הדרך, מוכנים להסתער
על הדמות שבראש הגבעה.

איש האויב הבחין בהם ופתח במרובה.
החיילים ירו לעברו. הוא המשיך לרוץ;
קצין שישב על גבי הקומנדור, כשלורועו
טרט לבן, פסק: "הרוג!"
זה היה תמרון בלבד.

המכונית המשיכה בנסיעה מהירה. היא
עברה רק מטרים ספורים והתפוצצות אדי-
רה סילחה את האויר. ענן שחור ובתוכו
שברי עץ ומתכת התרומם אל על ורק
אחרי שהתפור, אפשר היה להבחין מה אינע
בדיוק. המכונית עלתה על מוקש. לא מוקש
טרק של תמרון, אלא מוקש אמיתי, שהוטמן
במקום על ידי אויב שבא מעבר לגבול.

חלקו הקדמי של הקומנדור היה מרוסק
כליל. שלושה אנשים שכבו לידו, דם קלח
מהם. אחד מהם היה נהג המכונית, צעיר
וגבה קומה בשם שלמה ורדי.

הדבר אינע לפני שנתיים. אז היה שלמה
ורדי חייל ביחידה קרבית בצה"ל. רסיס ה-
מוקש פגע ברגלו, נתקע בתוך עצם הרגל.
משך חדשים ארוכים שכב בבתי-חולים,
היה מועמד לקטיעת רגל. רק אחרי שורת
ניתוחים עדינים הצליחו הרופאים להציל
את הרגל ושלמה חזר והבריא.

במשך כל הזמן, ידע כי מצבו חמור,
השדל להעלים ידיעה זאת מהקורבים שבאו
לבקרו: "זאת רק שריטה קלה", היה אומר
להם בחיוך.

"אנטינה מהלכת"

משירות חיל הרגלים שנעה במ-
סע, התבלט שלמה בקיוויו גבוה משכ-
מו ימלאה מעל לכל חבריו. "לאנגר" הם
קראו לו, על שום קומתו הגבוהה (1.87
מטר). שעה שהיה מתרוצץ בין מחלקה
למחלקה, כתפקיד הרץ הפלומתי, איאפשר
היה שלא להפליט לעברו כמה הערות היר-
חול וחביה:

"היי לאנגר, מה מזג האויר בשמיים?"
"אנטינה הולכת על שתיים!"

הוא היה מקבל הערות אלו בחיוך, ללא
שבץ טינה, קומתו לא הפרעה לו כלל.
להיפך, היא עזרה לו במקצת. כשביקש
להתקבל לצבא בטרם נקרא שנתו לדגל,
או בימים שלפני קום המדינה, עת בתור
ילד ממש שימש כתפקידיו עזר שונים להגנה
המקומית במושבתו, היתה לו קומתו לעזר
בהסוואת גילו המדויק.

בצבא היה שלמה טוראי פשוט, אולם
טוראי שכולם הכירו אותו וכלל החטיבה
דיברו אודותיו. היו צוחקים לו בגלל נטיותו

אמיתית, גלורלב וחברותי ועם זאת שחקן
וסגור בעצמו.

בבית-הספר המקצועי בפתח-תקוה למד
להיות רתך מומחה, עסק בעבודה זאת בבית
חרושת המלחים לפני גיוסו לצבא. היתה
לו נטיה ליצור כל מיני מכשירים מסובכים
ומזוררים.

סיפר עליו אביו, אברהם רוזנברג, חשמלאי
וחקלאי: "הוא חיפש דברים יוצאים מה-
כלל, רצה לעשות דברים בלי רגילים. בע-
בודה היה תמיד יוצר את הדברים המסובכים
ביותר. אמרתי לו: שב בבית ותעזור בע-
בודה. הוא היה עוזר תמיד, אבל לפעמים
היה יוצא בניגוד לרצוני למסעות וטיולים.
הוא רצה ללכת לעבודה בסדום. ככה השאר-
תי אותו בבית."

כאשר שוחרר שלמה מהצבא והוא בן
זקונים יחיד נוסף לשתי אחיותיו המבוגרות
והנשואות, רצה האב כי בנו ישרא בבית
ויעזור לו לשאת בעול המשק. אך לשלמה
היה קשה לשבת במקום אחד.

כחניך הנוער העובד ומפקד-כיתה ב-
גד"ע, הרבה לטייל בארץ. רק לפני חודש,
שעה שכנופיות הפדאיון השתוללו בכבישי
הארץ, לקח את חברתו ויורד קצת לטייל
בדרום, הגיע עד אילת.

רותי הכינה כרטיסים

בית הוריו היה שלמה מסוגר מאוד
בעצמו. כמעט ולא סיפר להם כלום
על חיו הפרטיים. הם ידעו רק שהוא מרבה
לבקר בירושלים. למה - לא ידעו.

היתה לכך סיבה פשוטה. בעת שרותו
בצבא, שהה שלמה תקופה ארוכה בירד-
שלים, הכיר חברה של נוער מקומי, התי-
אקלם בתוכה בקלות.

שם הכיר נערה בשם רותי, בת כפר-
פינס. תוך זמן קצר התחברו השניים, הפכו
ידידים. היא למדה כאוניברסיטה בירושלים,
הרגישה בדידות מה בריחוק מכפרה. עם
שלמה היתה לה שפה משותפת; עמו יכלה
לדבר על חוויות חיי הכפר, ששניהם התי-
מצאו בהם.

יחד ערכו השניים טיולים, הרבו לצאת
יחדיו לבלות. היא הכינה לו כרטיסים לנשף
סטודנטים שעמד להיערך בשבת, חיכתה
לבואו.

"יש הרוגים?"

הא אירע ביום חמישי. האב עבד
כדרכו כחשמלאי במחנה העבודה הסמוך
למקום מגוריהם. שלמה היה בבית, עזר
לאחותו להוריק וריקות הורמונים לתרגו-
לות. האם, דבורה, ששנות העמל הסביעו
בה את חותמם, עסקה בעבודות הבית ה-
שיגרתיות. מרטה עופות שחוטים, הכינה
את הארוחה.

יום אחד קודם לכן, מלאו 20 שנה לשי-
למה. הוא לא ערך כל מסיבה או חגיגה

הענק המחייך. לאחר השחרור, בחברת
ידידה, באחת המסיבות האחרונות לפני מותו.

סטן ביר. תמונת הווי צבאית בה נראה
שלמה (למעלה, מחזיק סטן) בחברת ידידיו.

טיול עם אבא. שלמה ורדי, במדי סירון
של צה"ל, בחברת אביו ברחוב אלנבי בת"א.

מיוחדת. פשוט, נכנס בצנעה לשנתו ה21.
לאחר שישן את שנת הצהריים, התעורר
שלמה לפתע, השליך את נעלי הבית שלו
הצידה, מיהר להתלבש. "אני הולך למחנה
לחמישה רגעים", אמר לאמו.

היא לא היתה מופתעת. שלמה נהג לבקר
לעתים ולכופות במחנה העבודה הסמוך,
שם היה מקבל עבודה כרתך. גם הפעם
נכנס שלמה למחנה כדרכו, התעכב לשיחה
מעט עם ידידיו.

הידידים היו עסוקים מאוד. הם מיהרו
לסיים את עבודתם כדי לנסוע הביתה. אולם
קודם לנסיעה, היה עליהם לפרק מספר
רימוניו שהיו ערוכים ודרכים, מוכנים
עמם בעת עבודתם למקרה הצורך. מבלי
שהיה מחוייב לעשות זאת, הצטרף שלמה
לעזור לחבריו בפירוק הרימונים החיים.

לפתע, קפצה ניצרת רימון שהיה בידו
אחד החברים. המנוף השתחרר, נשמע קול
הקשת המסור בפיקה. קול נפץ הפיקה היה
קטן, אולם הספיק להטיל אימת מוחת על
כל הנוכחים בחדר. הוא בישר להם כי
המחת צומד לבוא בעוד ארבע שניות בלבד.
הנוכחים בחדר היו המומים מכדי לחשוב
על מפלט.

שלמה היה היחיד שתפס. תוך אלפית
השניה, את חומרת המצב. הוא חטף את
הרימון מידי חברו, רץ עמו לעבר הדלת.
אכזר היה להניח לרימון להתפוצץ בחדר:
היתה שם כמות גדולה של תחמושת ורי-
מונים.

ידו של שלמה התרוממה כדי להטיל את
הרימון החוצה - וקפאה באוויר. אותה
שעה בדיוק עברה ליד פתח הדלת קבוצת
פועלים.

הכל התרחש תוך שלוש שניות. נותרה
שניה אחת למות. שלמה הצמיד את הרימון
מתחת לבית שחיו, נפל על הארץ.

לאחר ההתפוצצות, נשאר עדיין שלמה
בהכרה מלאה. הוא ראה כי ידו נקטעה
וזעק: "אין לי יד!" ומיד המשיך בשאלה:
"יש הרוגים?"

לא היו הרוגים. היה רק פצוע אחד:
שלמה ורדי, בן 20, שחסם בגופו את רסיסי
המחת.

"איפה בנך?"

אברהם רוזנברג סיים את עבודתו,
צעד לעבר השער ככיוון אל ביתו. הוא
לא שמע את ההתפוצצות, שארעה לפני
דקות מספר. אך מבטי האנשים שהופנו
אליו היו מזוררים מאוד. "איפה בנך?" שאל
איתו מכר.

"בבית!" ענה אברהם קצרות והמשיך
לצעוד.

אחרי כמה צעדים ניגש אליו מכר נוסף:
"מה שלום בנך?" שאל.

אברהם רוזנברג המשיך ללכת.
"שמעתי שלבנך ירדה היד", פנה אליו
אדם נוסף.

אברהם רוזנברג התחיל להבין, כשהגיע
למקום המקרה, שכב כבר בנו בחדר הי-
ניתוח.

בירושלים, חיכתה רותי מכפר-פינס עם
כרטיסים לנשף הסטודנטים במוצאי-השבת.
אך שלמה לא בא. היא מת ביום השבת.